

1. TÉTEL

A. Nevelés és szocializáció

- **nevelés és szocializáció fogalma**
- **elméletek a nevelhetőség kérdéséről**
- **eszmény – cél – érték a nevelésben**
- **a nevelés, mint folyamat értelmezése**
- **fejlesztési területek (nevelési feladatok) a NAT-ban**

110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról I.1.1. Fejlesztési területek – nevelési célok

Kozma Béla (1993): Pedagógia Comenius
Bt., Pécs. 21-44.o.

Bábosik István (1999): A nevelés elmélete és gyakorlata Nemzeti
Tankönyvkiadó, Budapest. 37-55.o.

Gloviczki Zoltán: Bevezetés a pedagógiába
<https://btk.ppke.hu/uploads/articles/4090/file/gloviczki-Bevped.pdf>
5-45.o. (Utolsó letöltés: 2018. január 31.)

B. A tanulás pszichológiai elméletei. A tanulás pedagógiai meghatározása, a konstruktivista tanuláselmélet

- **elemi tanulási formák**
- **klasszikus és operáns kondicionálás**
- **komplex tanulás**
- **szociális tanulás**
- **modellkövetés**
- **azonosulás**
- **a tanulás pedagógiai meghatározása**

Atkinson és mtsai (1999): Pszichológia. Osiris, Budapest. 7. fejezet (Tanulás és kondicionálás, 198-221.)

2. TÉTEL

A

N. Kollár Katlain, Szabó Éva (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest. 12. fejezet, 265-278., 22. fejezet, 496-538, 14. fejezet (233-243.)

Nahalka István (2006): Mi a tanulás? In: Nahalka István (szerk.): Hatékony tanulás. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése 3. kötet. 1. fejezet. <http://mek.niif.hu/05400/05446/05446.pdf> 9-16.

. Tendenciák és kihívások a nevelés területén napjainkban

- **Z generáció a köznevelésben (gondolkodási jellemzők, mindennapi életük jellemzői és lélektani következmények)**
- **nevelési módszerek**
- **a szocializáció nem tudatos elemei**
- **a tevékenység, a tér és idő változása a gyermekek életében**

Tari Annamária: A Z-generáció a közoktatásban <https://www.youtube.com/watch?v=XLolPx4lbOQ> Utolsó letöltés: 2018. 01. 30.

Bábosik István (1999): A nevelés elmélete és gyakorlata Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 83-149.o.

Majzikné Lichtenberger Krisztina (2008): Szocializáció a posztmodern társadalomban és ennek hatása a fiatalok családképeire

Doktori disszertáció (54-62.o. és 67-78.o.)

http://nevelestudomany.phd.elte.hu/vedesek/2008/PhD_2008_Majzikne_Lichtenberger_Krisztina.pdf

B. A pszichológiai fejlődés szakaszelméletei

- **kognitív fejlődés (Piaget)**
- **a pszichoszexuális fejlődéselmélet (Freud)**
- **a pszichoszociális fejlődéselmélet (Erikson)**

Michael Cole és Sheila R. Cole: Fejlődéslelektan. Osiris Kiadó, 1997

Mérei-Binét (több kiadás): Gyermeklelektan, Animula.

A. Az oktatás módszerei, szervezési módok/munkaformák

- **az oktatási módszerek csoportosítása, felsorolása**
- **kooperatív módszerek**

3. TÉTEL

- **a módszerek kiválasztása**
- **a szervezési módok / munkaformák értelmezése, változatai**
- **a szervezési módok és az oktatási módszerek viszonya**

Falus Iván (2003): Az oktatás módszerei. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 223-296.o.

M.Nádasi Mária(2003): Az oktatás szervezési módjai. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 361-384. o.

M. Nádasi Mária (2010): A projektoktatás elmélete és gyakorlata. Génius Könyvek 6. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest. www.tehetseg.hu/tehetsegkonyvek

Molnár Gyöngyvér (2005): A probléma alapú tanítás. Az ismeretek alkalmazásának és az együttműködő készség fejlesztésének egy módszere. Iskolakultúra, 15. 10. sz. 31-43. www.iskolakultura.hu

B. Énfejlődés, identitás, szocializáció.

- **szocializáció: egyéni, kulturális és társadalmi hatótényezők**
- **szelf, éntudat, énkép fogalma és kialakulása**
- **családi szocializáció, érzelmek összefüggése az énénlődéssel**

Michael Cole és Sheila R. Cole: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, 1997

N. Kollár - Szabó (2004): Pszichológia pedagógusoknak (2. fejezet, 11-31., 5. fejezet, 53-72.)
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/adatok.html

Mérei-Binét (több kiadás): Gyermeklélektan, Animula.

. Nevelési szintek

- **a család funkciói, családtípusok, családszerkezetek - az iskola funkciói.**
- **az iskola működését meghatározó dokumentumok**
- **az iskola és a család együttműködése, szervezeti formái**
- **egyéb nevelési szintek**

Heimann Ilona (et. al.): Iskolán kívüli nevelés. Bölcsész Konzorcium, 2006.

Nagy Ádám - Trencsényi László(2011): Szocializációs közegek a változó társadalomban. A nevelés esélyei: család, iskola, szabadidő, média. ISZT Alapítvány. Bp. (25-50. old.)

4. TÉTEL

A

Gombocz János – Trencsényi László(2007): Változatok a pedagógiára. OKKER, Bp. (42-47. old.)

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

Halász Gábor (2001): Az oktatási rendszer. Műszaki Kiadó, Budapest.

Podráczky Judit szerk. (2012): Szövetségben: Tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest

Zrinszky László (2002): Neveléstudomány. Műszaki Kiadó, Budapest.

B. Az előítéletek kialakulásának okai, kezelési lehetőségei az iskolában. Bűnbakképzés

- **torzítások a személyészlelésben**
- **az előítéletek kialakulásának kognitív, érzelmi, szociális háttere**
- **a tekintélyelvű személyiség**
- **a kirekesztés pszichológiai háttere**
- **bűnbakképzés**
- **az előítéletek kezelési lehetőségei**

Aronson, E.: A társas lény. Akadémiai Kiadó, Budapest (több kiadás)

Forgács József (2007): A társas érintkezés pszichológiája. Kairosz, Budapest. 11-89.

A. Értékelés az iskolában

- **az értékelés szintjei, funkciói**
- **az értékelés fajtái, a viszonyítás problémája**
- **az értékelés folyamata**
- **az értékeléssel, osztályozással kapcsolatos problémák**
- **a fejlesztő értékelés**

Fejlesztő értékelés. A tanulást fejlesztő osztálytermi módszerek a középfokú oktatásban (2005): OECD CERI. OKI. Budapest

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=fejleszto>

5. TÉTEL

Golnhofer Erzsébet (2003): A pedagógiai értékelés. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 385-416. o.

Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária (alkotó szerk.)(2004): Osztályozás, Szöveges Értékelés, Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest.

Lénárd Sándor – Rapos Nóra (2009): Fejlesztő értékelés. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár X., Gondolat Kiadó ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest.

B. A környezet és öröklés viszonya a fejlődépszichológia elméleteiben. Korai kötődés

- **biológia perspektíva a fejlődépszichológiában**
- **genetikai megközelítések**
- **tanuláselméleti irányok**
- **korai kötődés és kötődési stílusok**

Michael Cole és Sheila R. Cole: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, 1997

Mérei-Binét (több kiadás): Gyermeklélektan.

Szokolszky Á (2011). Öröklés és környezet: Mit is jelent az is?

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_bevezetes_a_pszichologiaba/ch02s02.html#id547430

. Az oktatás tartalma. Az iskolai oktatómunka tervezése

- **kompetencia és kulcskompetenciák, kompetencia alapú oktatás**
- **rejtett tanterv**
- **az oktatás tartalmát érintő változások és tendenciák**
- **a tananyag elrendezése**
- **az iskolai oktatómunka tervezési szintjei**
- **a tanár egyéni tervei**

Kotschy Beáta (2003): Az oktatás célrendszere. Az iskolai oktatómunka tervezése. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 137-164., 469-486. o.

Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária (2007): Pedagógiai tervezés

In: Lénárd Sándor – Rapos Nóra (szerk.): Adaptív oktatás. Szöveggyűjtemény. 2. kötet. Az adaptív iskola. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, 93-118.o.

6. TÉTEL

A

Csapó Benő (2002): A tudáskonceptió változása: nemzetközi tendenciák és a hazai helyzet. Új Pedagógiai Szemle, 2002. február

<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00057/2002-02-ko-Csapo-Tudaskoncepcio.html>

Chrappán Magdolna (2014): Tantervi szabályozás és intézményi implementáció Educatio, 2014/1. https://folyoiratok.ofi.hu/sites/default/files/article_attachments/2014-1-tan3.pdf

110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról II.1. Kulcskompetenciák

B. Kamaszkor jellegzetességei. X Y Z generáció

- **a kamaszkor jellegzetességei Erikson elméletének tükrében**
- **Laufer vészjelei a serdülő szélsőséges viselkedési mintázataival kapcsolatban**
- **viselkedési addikciók jelentősége serdülőkorban**
- **hátrányos helyzetű és/vagy tehetséges serdülők és a pedagógus kapcsolata**
- **pedagógus szerepe a serdülőkori problémák kezelésében, megelőzésében**
- **kommunikációs és kulturális különbségek a generációk között: X Y Z generáció**

Kollár-Szabó (2004): Pszichológia pedagógusoknak, A prepubertás és a serdülőkor sajátosságai

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch07s02.html

Tari Annamária: Y generáció, Jaffa kiadó és kereskedelmi kft. 2010

Szabados Sándor: Digitális bennszülöttek. Oktatás-Informatika Folyóirat 2009. 1.szám 19-23.

Vikár György (1999): Az ifjúkor válságai. Animula, Budapest.

7 TÉTEL

A. A keresztyén nevelés lényege, alapelvei, legfontosabb jellemzői

- **a Magyarországi Református Egyház iskolarendszere**
- **az MRE köznevelési törvénye**
- **a református iskolai nevelés tradíciói, sajátosságai**

Szücs Ferenc (1997): A reformáció oktatási és nevelési eszménye. In: „Fölbuzog szívem szép beszédre” (szerk.: Tenke Sándor, Karasszon István) KRE-BTK, Budapest.

Pálhegyi Ferenc (2001): Útjelző táblák – Előadások a keresztyén pedagógiáról. Református Pedagógiai Intézet, Budapest.

A Magyarországi Református Egyház 2014. szeptember 1-jétől hatályos köznevelési törvénye. www.refpedi.hu
Kopp Erika (2007): Mai magyar református középiskolák identitása. KRE, Budapest.

Papp Kornél (2005): Az egyházi közoktatás finanszírozása. Az egyházi oktatás alapelvei és az állampolgári jogok. *Educatio* 14. 3. 590-603.

Pusztai Gabriella – Lukács Ágnes szerk. (2014): Közösségteremtők. (Tisztelgés a magyar vallásszociológusok nagy nemzedéke előtt) Debreceni Egyetemi Kiadó. <http://mek.oszk.hu/13200/13202/13202.pdf>

B. A tanuló megismerése, különleges bánásmód

- **a tanuló megismerésének lehetőségei és szükségessége**
- **a különleges bánásmódot igénylő gyermek fogalma, típusai**
- **egységesség, differenciálás, adaptivitás az oktatásban**
- **tehetségfejlesztés**
- **esélyegyenlőség**
- **az oktatás területén jelentkező egyenlőtlenségek és azok értelmezési keretei**

Petriné Feyér Judit (2003): A különleges bánásmódot igénylő gyermek. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 417-446. o.

Nádasi Mária (2010): *Adaptív nevelés és oktatás*
Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest

Dávid Mária (2011): A tanulói személyiség megismerése, a személyiség- és képességfejlesztés pedagógiai – pszichológiai és szakterületi módszerei In: Estefánné Varga Magdolna (szerk): *Megújuló tananyagtartalmak,*

8. TÉTEL

A

módszerek a kompetencialapú tanárképzésben Eszterházy Károly Főiskola, Eger. 9-30.o. Golnhofer Erzsébet (2003): A tanuló In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 38-57.o.

Nahalka István (2003): Az oktatás társadalmi meghatározottsága In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 37-46.o.

. A gyermekszemlélet változása a nevelés történetében az ókortól napjainkig

- **a gyermek élete az ókori Athénban és Spártában**
- **a középkor gyermekfelfogásának sajátosságai**
- **az újkor gyermekszemlélete**
- **Rousseau nézetei a gyermekről - a nevelés "kopernikuszi fordulata"**
- **a reformpedagógia új megközelítései a gyermekkorral és a neveléssel kapcsolatban**
- **napjaink gyermekszemlélete**

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla (2001): Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest.

Vajda Zsuzsanna – Pukánszky Béla szerk. (1998): A gyermekkor története. Szöveggyűjtemény. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

Pukánszky Béla (2001): A gyermekkor története. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. Educatio 20. 1. 37-47.

Pukánszky Béla (2011): Gyermekideológiák a pedagógia eszmetörténetében.

B. Csoportfolyamatok az iskolában

- **csoportnyomás - csoportnorma**
- **konformizmus**
- **engedelmesség**
- **társas interakciók az iskolai környezetben**

Atkinson és mtsai (1999): Pszichológia. Osiris, Budapest.
18. fejezet (Társas kölcsönhatás és társas befolyásolás, 524-552.)

9. TÉTEL

Aronson, E.: A társas lény. Akadémiai Kiadó, Budapest (több kiadás)

Forgács József (2007): A társas érintkezés pszichológiája. Kairosz, Budapest. 199-220., 295-339.

A. A pedagógus

- **Nevelői magatartástípusok**
- **A pedagógusszerep változása**
- **Pedagógus életpálya modell**
- **Pedagógusszerepek napjainkban**

Czike Bernadett (2005): A pedagógusszerep változása
Eötvös József Kiadó, Budapest

Varga Miklósné: A pedagógusszerepek átalakulása napjainkban <https://www.ofi.hu/tudastar/pedagogusszerepek>

Horváth Futó Hargita: Tanártípusok, tanári szerepmodellek
http://epa.oszk.hu/02400/02401/00041/pdf/EPA02401_Hungarologiai_kozlomenyek_2011_04_075-088.pdf

326/2013 (VII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről

B. Intelligencia és kreativitás

- **értelmi fejlődés, nyelvi fejlődés és nyelvi hátrány összefüggései az intelligenciával**
- **intelligencia fogalma és mérési lehetőségei**
- **intelligencia és kreativitás összefüggései**
- **kreativitás és tehetség**
- **tehetség és megküzdés**

Kollár-Szabó (2014) Pszichológia pedagógusoknak
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch13.html

Estefánné és mtsai (é.n.) Pszichológia elméleti alapok
http://old.ektf.hu/hefoppalyazat/pszielmal/13_az_intelligencia.html
http://old.ektf.hu/hefoppalyazat/pszielmal/14_a_kreativits.html

10. TÉTEL

A

Pataky Nóra (2014). Megküzdés és tehetség. In Dávid és mtsai Stressz, megküzdés, versengés, konfliktusok, Génusz sorozat, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége. 67-122.

http://tehetseg.hu/sites/default/files/konyvek/geniusz_34_net.pdf

11. TÉTEL

A. Motiváció és érzelmek a tanulásban

- **motiváció fogalma, jelentősége a pedagógiai helyzetben**
- **humán motivációk**
- **érzelmek szerepe a tanulásban**
- **érzelmi intelligencia**
- **motivációs eljárások, a tanulói motivációt befolyásoló tényezők**
- **a motivációs önszabályozás értelmezése**

Kollár-Szabó (2014) Pszichológia pedagógusoknak

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/index.html

Réthy Endréné (2003): Az oktatási folyamat

In: Falus Iván (szerk): Didaktika 9. fejezet

Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Fejes József Balázs (2014): Miért olyan nehéz motiválni? http://www.tani-tani.info/miert_olyan_nehez

Tomasovszky Edit (2014): Motiváció a gyakorlatban

<http://www.tomacolor.hu/motivacio.pdf>

B. Vezetési stílusok és csoportfolyamatok vizsgálata az iskolában

- **a tanár személyiségének és vezetői stílusának összefüggései**
- **különböző vezetői stílusok hatása a csoportfolyamatokra, teljesítményre**
- **vezetői stílusok hatása az érzelmekre és a csoportbeli kapcsolatokra**
- **kommunikáció, szerepek különböző szerkezetű csoportokban**
- **a rokonszenvi választások jelentősége**
- **gyakorlati megvalósíthatóság, visszajelzések kezelése**

Kollár-Szabó (2014) A csoportszerkezet feltárása, a szociometria

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch16s05.html

1

Molnár és mtsai (é.n.) Az iskolai nevelés alapjai

http://old.ektf.hu/hefoppalyazat/nevtarsal/klasszikus_vezeti_stlusok.html

Mérei-Binét (több kiadás) Gyermeklélektan

Kollár-Szabó (2014) Pszichológia pedagógusoknak

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/index.html